

PEFC Norge

Vår ref.
20/1821- 18

Deres ref.

Vår dato
10.06.2022

Vår saksbehandler
Jostein Saus
905 46 760, jns@statskog.no

HØRING - forslag til revidert Norsk PEFC Skogstandard - Høringssvar fra Statskog SF

Statskog SF har vært representert, og dermed bidratt til forslaget slik det nå fremstår. Vi ønsker like vel å gi enkelte innspill til forslagene til endring i Norsk PEFC Skogstandard.

Statskog SF er et statsforetak som forvalter staten Norges skog- og fjelleiendommer. Statskog har til formål å forvalte, drive og utvikle statlige skog- og fjelleiendommer med tilhørende ressurser og tilgrensende virksomhet. Eiendommene skal drives effektivt med sikte på å oppnå et tilfredsstillende økonomisk resultat. Det skal drives aktivt naturvern og tas hensyn til friluftslivet. Ressursene skal utnyttes balansert, og fornybare ressurser skal tas vare på og utvikles videre.

Statskog SF sin skogvirksomhet er miljøsertifisert etter ISO 14001 for «Forvaltning av egne skogressurser i samsvar med Norsk PEFC Skogstandard for et bærekraftig skogbruk» med et individuelt sertifikat.

I det følgende ønsker Statskog å gi sine kommentarer til enkeltelementer i selve Norsk PEFC Skogstandard slik det framgår av dokumentet PEFC N 02 konkrete spørsmålstillinger er markert med **rød skrift**:

Innledning. Om omfanget av Norsk PEFC Skogstandard

I Kravpunkt 3 i Norsk PEFC skogstandard under «*Mål for planlegging*» står det, både i gjeldende og i forslaget til revidert standard at «*Planleggingen skal sikre at eiendommen på kort og lang sikt forvaltes i tråd med de krav som er satt i Norsk PEFC Skogstandard.*» Det er imidlertid Statskog sin mening at her må en sette en nedre avgrensning også i omfang og ikke bare areal (jf 50 dekar kravet for miljøregistreringer kravpunkt 22) for når krav til praktisering i tråd med Norsk PEFC skogstandard skal gjøres gjeldende. Statskog har for eksempel, som en stor, offentlig eid grunneier en forventning om å bidra med utvisning av skog til ved/tømmer til privatpersoner for husbehov. Dette er som regel mest aktuelt på eiendommer langt utenfor de tradisjonelle skogstrøkene, gjerne med en viss andel fritidsbebyggelse og ofte i områder som ikke er aktuelle for ordinært «profesjonelt» skogbruk. Dette kan også være fjellnære områder, og/eller områder som har mer egenskap av å være uproduktiv/lavtproduserende, og glissen skogressurs av med lav virkeskvalitet. Disse eiendommene har gjerne heller ikke vært underlagt miljøregistrering eller er taksert, da områdene de ligger i ikke har vært ansett som aktuelle for ordinær kommersiell skogsdrift. Dette omfatter ofte også områder inne i statsallmenninger der det dessuten foreligger tinglyste virkesretter til definerte rettighetshavere, men hvor det årlige omfanget av hogst er så liten (F.eks rundt 10 - 15 kbm pr. selvhogger, spredt hogst) at miljøregistrering i tråd med kravpunkt 22 i forslag til revidert standard (Kravpunkt 21 i gjeldende standard) ikke har vært sett på som nødvendig, eller kostnadmessig rasjonelt.

Det hadde derfor vært svært ønskelig om arbeidskomiteen som jobber med den reviderte skogstandarden hadde gjort en betraktning rundt nedre avgrensning som i tillegg til areal også innbefattet omfang av aktivitet for krav til praktisering i tråd med PEFC i ny, revidert Norsk PEFC Skogstandard, slik at det er forankring for at aktivitet i slike områder kan underlegges en enklere og mer rasjonell praksis for ivaretagelse av PEFC-krav.

Kravpunkt 3. Planlegging i skogbruket

Av vesentlige endringer innenfor dette kravpunktet, ligger det at en skal ha kontroll på ytterligere elementer, miljøverdier og kartlag. Det vises her konkret til:

- Gytebekker for anadrom laksefisk (*Finnes det i dag et nasjonalt register som er kartfesta og tilgjengelig?*)
- Arealer viktige for reindrift, (*Finnes det et offentlig tilgjengelig kartlag over disse?*)
- Flere hensyn etter NARIN-databasen, (*Se spesifisering under*)
- Naturtyper med «sentral økosystemfunksjon» kartlagt etter Miljødirektoratets instruks, med registrerte NIN-egenskaper som indikerer at det kan være viktige miljøkvaliteter,
- Opplysninger om friluftslivsverdier (der kommuner har utarbeida planer i samsvar med miljødirektoratets opplegg), (*Dette er et helt konkret datasett som kommunene har ansvaret for? Hvor henter man data fra? Er det polygoner, punkt og linjer? Er det kun for der kommunene har utarbeidet planer? Vet vi på en grei måte hvilke som har slike planer?*)
- NVE sitt faresonekart ved drift i bratt terreng.

For alle disse vi det være utfordrende til enhver tid å sitte med operativ og oppdatert kunnskap om dette for alle aktuelle arealer. Det må søkes å finne løsninger der disse i størst mulig grad er mulig å hente inn som kartlag i sentrale digitale kartløsningen, så som NIBIO sin kartinnsynsløsning «Kilden» og derigjennom mulig å hente inn i de enkelte skogaktørene sine egne kartinnsynsløsninger. *Dette må det etableres gode løsninger på inntil standarden skal begynne å brukes operativt.*

Når det gjelder NARIN-databasen spesielt så må det avklares:

- *Hvilke data skal hensyntas og må hentes inn i operative kartløsninger (eks «Kilden») for operativ planlegging?*
- *Hvordan skal dataene hensyntas? - kjerneområder har A/B-verdivurdering som DN13, men hva med forslag til verneområde med stjerne-verdivurderingssmetodikken?*

Kravpunkt 4. Landskapsplan

Diverse spørsmål rettet til enkeltpunkter i forslaget til ny standard:

- *Konsentrasjon av minst 4 ulike skoglevende NT arter i skog. Hva er «konsentrasjon» Inngangsverdier? Tilstrekkelig at det er en observasjon?*
- *Finnes det en liste som sier hvilke naturtyper som har «sentral økosystemkonsentrasjon» med NiN?*
- *Arealer viktig for reindrift: Hva er viktig? Avhengig av hvor du er, og hvem du spør? Bare et overordnet kart som viser hvor det er reindrifts aktivitet, eller konkrete punkter som er mer detaljerte? Eks. kraftigere ungsogpleie/lavere tetthet i trekkveier (plantefelt) Burde være mer detaljert? Flere spørsmål enn svar?*
- *Strategi om økt lukket hogst. Hvor, hvordan og hvorledes er kanskje noe som må gås opp? Ref. FOU osv.?*

Kravpunkt 5. Skogsveger

Det heter i nest siste avsnitt at: *«I større sammenhengende skogarealer med lite omfang av tekniske inngrep og som er spesielt viktig for biologisk mangfold eller friluftsliv, skal nye skogsbilveganlegg normalt unngås. Det kan søkes PEFC Norge om dispensasjon.»*

Normalt vil det være i områder med lite tekniske inngrep hvor også behovet for bygging av skogsveier er størst. Derfor burde det i dette punktet være mere spesifiserte kriterier for hva som er «lite tekniske inngrep» og hva slags områder det er som er spesielt viktig for biologisk mangfold eller friluftsliv. Likeledes burde det være gitt noen mer klare kriterier for hvordan PEFC-Norge skal behandle en eventuell søknad om dispensasjon. For eksempel en avveining/vekting mellom de næringsmessige, miljømessige og samfunnmessige aspektene ved et eventuelt veibyggingstiltak inn et slikt område.

Kravpunkt 7. Samiske rettigheter

Under siste avsnitt under «Krav» er det ramset opp en liste fra a) til h) over hvilke områder hvor det skal tas særlig hensyn ved hogst og andre skogbrukstiltak.

- *Hvilke deler av denne listen tilsvarer hvilke kartlag i Landbruksdirektoratets reindrifts-kartlagstjenester?*

- Hvilke av disse delene er ikke kartfestet av Landbruksdirektoratet, eller Kulturminne-myndighet? For eksempel «viktige nødbeiteområder med hengelav i beitehøyde»?

Dette vil være viktig også for å kunne ta hensyn til samiske rettigheter i andre kravpunkt som nevnt til slutt i dette kravpunktet.

Også innenfor dette temaet er det derfor svært viktig å få på plass kartløsninger som faktisk gjør skogaktørene i stand til å i praksis tilegne seg denne kunnskapen på en enkel måte. Men en standard hvor omfang og antall krav økes, er det også viktig med ensretting av informasjonsinnhenting, slik at risikoen for avvik ikke økes gjennom at skogaktørene må innføre nye og sære rutiner for å ivareta hensyn, men i størst mulig grad benytte de allerede etablerte sikkerhetsrutinene med utsjekk av egne og andres sentrale kartdatabaser, så som f.eks. NIBIO sin «Kilden» samt egne kart og planleggingsverktøy.

Kravpunkt 13. Livløpstrær og døde trær

Det presiseres i ny standard at: «*Livløpstrær tilhørende gjennomført hogst skal kartfestes. Der flere trær står i gruppe er det ikke krav til kartfesting av hvert enkelt tre. Når det er etablert en sentral database for livløpstrær skal disse rapporteres inn.*».

Her må det lages en sentral rutine for innrapportering av LLT til sentral database. (NATURBASE/NIBIO) Ajourhold ved skoghygienetiltak? Kreves utvikling av system (tilsvarende SBASE2) I tillegg må det plasseres et vedlikeholds konsept og ansvar. Ikke at det blir stort omfang da LLT skal ligge for evig, men muligheten og teknologien må på plass.

Kravpunkt 14. Terrengtransport

På slutten av andre avsnitt under «Krav» heter det at utdrift av tømmer fortrinnsvis skal skje på frossen og godt snødekt mark at disse tiltakene skal særlig vurderes «(...) i områder med viktige miljøverdier i vann»

- Hva er «viktige miljøverdier i vann» - og hvilke eksisterende kartlag kan benyttes?
- Er det for eksempel snakk om artsforekomst av elvemusling v/Artsdatabanken? Mål på «økologisk tilstand» hos NVE/Vannområdemyndighet?

Kravpunkt 20. Bruk av utenlandske treslag

Det legges i revidert kravpunkt om utenlandske treslag opp til et for skogeier omfattende regime på kontroll og dokumentasjon gjennom et internkontrollsystem.

- Dette er krav som det ikke vil ligge like naturlig for alle skogeiere å følge opp. Dette går både på egen kompetanse, og tilgjengelighet. Mange skogeiendommer i slike områder består gjerne av eiendommer eid i felleseie gjennom flere generasjoner, og mange bor ikke engang på eiendommen, eller besøker den jevnlig. Det kan følgelig være vanskelig å få gjennomført et slikt regime i praksis mange steder.
- Slike områder har ofte tidligere ved omfattende av betydelig treslagsskifte og det står ofte store skogressurser på disse. En slik streng bestemmelse med krav om internkontrollsystem på eiendomsnivå hvor dette, av årsaker nevnt i punktet ovenfor ikke er gjennomført, vil kunne føre til at eiendommer ikke kan sertifiseres, og skogressursen blir da ikke tilgjengelig, med de konsekvenser det har for næring, men også miljø og samfunn, da disse vil kunne bli et problem når ressursen forfaller.

Kravpunkt 21. Påskoging og treslagsskifte

I andre avsnitt under «Krav» heter det at: «*Langs kysten fra Lindesnes til Kirkenes kan påskoging og treslagsskifte bare skje i områder der slike tiltak tidligere har skjedd vellykket og i større omfang...*»

- Påskoging og treslagsskifte vil, bare ut ifra navnet på kravpunktet måtte skje på steder der det ikke tidligere har skjedd påskoging eller treslagsskifte. (I motsatt fall er det jo ikke påskoging eller treslagsskifte) Det bør derfor være en litt mer spesifikk forklaring av hva som er definisjonen på omfanget av et område «(...) der slike tiltak tidligere har skjedd vellykket og i større omfang (...)»

Kravpunkt 22. Nøkkelbiotoper

I andre avsnitt under «Krav» heter det at: «*Metoden Miljøregistrering i Skog (MiS), eller annen offentlig godkjent metode, skal brukes ved kartlegging av livsmiljøer og utvelgelse av nye nøkkelbiotoper.*»

- Hva menes med "offentlig godkjent"? Hva er bakgrunnen for denne åpningen - at en offentlig aktør, som f.eks. Landbruksdirektoratet skulle foreslå alternativ til MiS-metodikken?

På slutten i tredje avsnitt heter det at: «Eksisterende nøkkelbiotoper kan kun erstattes med nøkkelbiotoper med tilsvarende eller høyere verdi for biologisk mangfold, og endring av avgrensning av nøkkelbiotop skal ikke ha vesentlig negativ påvirkning av verdien for nøkkelbiotopen."

- Hvilken metode for verdisetting av nøkkelbiotoper skal benyttes?
- Vi spør om hva menes med vesentlig negativ påvirkning? Formuleringen kan oppfattes som at det finnes nøkkelbiotopareal som det er uproblematisk/uvesentlig hvorvidt de inkluderes i ordinær avvirkning eller ikke. Det undergraver MiS-metodikkens rasjonale om at grenseverdiene for livsmiljøer er satt for å definere områder som bør unndras ordinær avvirkning. Teksten bør i stedet formuleres slik at eksisterende nøkkelbiotoper kan omdisponeres hvis det foreligger ny biologisk kunnskap som tilsier at de biologiske verdiene kan ivaretas på samme, eller en bedre måte ved en omdisponering.

Videre refereres det flere steder til NARIN Konsultasjon -> NARIN, nasjonalt viktige naturtyper (A-verdi, eller tilsvarende verdisetting i NARIN), Regionalt viktige naturtyper (B-verdi eller tilsvarende verdisetting i NARIN) etter DN Håndbok 13

- Hva som er de konkrete kravene ift. NARIN må konkretiseres.

Kravpunkt 23. Biologisk viktige områder

- Vi registrerer at under opplistingen av arealer som skal inngå i biologisk viktige områder, så er skogtypen « Kystgranskog / kystfuruskog" tatt ut av listen. Hva er bakgrunnen for dette?

Kravpunkt 28. Myr og sumpskog.

Under dette kravpunktet kommer formuleringen "eiendommens bevaringsnettverk" under pkt. b) hvo det ramses opp ulike situasjoner der det ikke skal skje rensk og justering av eksisterende grøftesystem i tidligere myr og sumpskog.

- Formuleringen "eiendommens bevaringsnettverk" er ny i PEFC og bør defineres. Hva inngår i bevaringsnettverket?

Med hilsen

Jostein Saus
miljø og kvalitetsansvarlig FO skog

Dette dokumentet er elektronisk signert

Vedlegg: 0